

ДОРОГІ БАТЬКИ!

Між нами часто виникають розбіжності, суперечки, сварки. Іноді ми аж так не розуміємо одне одного, що вдаємося до горлання і криків. Я хочу розповісти, як я сприймаю реальність, чому мені складно розуміти вас і дослухатися до порад, чому необхідно бунтувати й не підкорятися, експериментувати й ризикувати.

Я люблю вас, мої рідні, хоча й завдаю стільки клопоту, тривоги, а іноді болю. Але тільки в такий спосіб я можу дізнатися, як формуються стосунки між людьми, як улаштований цей світ.

Ця книга є спробою відкрити вам незрозумілий і складний світ підлітка. Він нібито нелогічний, сповнений хаосу й непередбачуваних емоцій, але насправді має свою закономірність, певну впорядкованість.

Я розповім вам про те, що відчуваю, що роблю, про що думаю чи не думаю на кожному новому етапі свого розвитку. Маю надію, що це допоможе нам знайти спільну мову й порозумітися.

Підліток, який щиро вас любить

ЯК Я З ДИТИНИ ПЕРЕТВОРЮЮЮСЯ НА ПІДЛІТКА

Щоб дізнатися, що відбувається зі мною під час переходу з дитинства в підлітковий вік, згадайте мене немовлям. Я був зовсім безпорадним. Я міг заявити про своє існування в цьому світі й проявитися тільки через погляд, плач, кректання, рухи, тобто через своє тіло. Я міг тільки приймати турботу від дорослих і вчитися дослухатися до себе, свого тіла.

Це була перша стадія мого існування в цьому світі, стадія «Бути». Вона тривала від народження до 6 місяців. Тоді я, немовля, потребував багато тілесного контакту з дорослими людьми, які були поряд. Потребував якомога більше дотиків і відчуттів, щоб почали формуватися зародки мислення, дій та свідомості. Я був зосереджений на собі, власних відчуттях.

Годування задовольняло багато моїх нагальних потреб: я спілкувався з мамою, отримував і живлення, і задоволення. Для мене важливими були режими сну, прогулянок, приймання їжі.

Але найважливішим був контакт із вами, любі батьки! Ваші погляди, усмішки, голоси, дотики та обійми відкривали мені цей світ, створювали відчуття, що світ, у який я прийшов, — надійний, зрозумілий і безпечний. Ви немовлям тримали мене на руках, за ручку провели крізь дитинство і були поруч зі мною у шкільному віці.

Тепер ми дісталися дивовижного етапу в моєму житті — підліткового віку.

ЯК Я ВІДЧУВАЮ НОВИЙ ЕТАП ЖИТТЯ

Уявіть, що ви маєте зробити крок у невідомість. Вам страшно, цікаво й дуже кортить це зробити. Так само й мені, підліткові, у 10–11 років необхідно ступити в загадкову ДОРОСЛІСТЬ. Я роблю перші кроки й... завмираю перед моторошною порожнечею, запитуючи себе: *«Як мені тут бути? Яким або якою стати? Що робити?»*. Я відчуваю розгубленість, невпевненість і напруження.

На початку підліткового періоду я маю прожити етап буття: час появи нових завдань, мети й сенсів. Цей період життя схожий на вранішнє пробудження: ти вже не спиш, але ще ніжишся в ліжку в передчутті нового дня. Коли мама каже: *«Прокидайся!»*, а ти відповідаєш: *«Я вже на ногах!»* — і лежиш, розуміючи, що день вже почався і подумки ти в ньому, тільки батьки цього не бачать і, як і раніше, тебе термосять...

Я ще не прокинувся від дитинства, але воно вже минуло. Ще не став дорослим, але вже не хочу почуватися залежним від інших. Проблиски дорослої свідомості та досвіду переплітаються у мені з дитячими фантазіями й очікуваннями.

Зараз, коли я починаю переходити з дитинства в підлітковий вік, я знову перебуваю в стадії «Бути». Якщо я хлопчик, то цей перехід відбувається в 11 років,

якщо дівчинка, то дещо раніше — у 10 років. Як це проявляється? Коли я переходжу з початкових класів у середню школу, ви, батьки, чомусь вважаєте, що я вже доросла, свідомо й навчена дитина. І ви очікуєте, що зі мною буде менше проблем, що я здатний збагнути, чого від мене хочуть, і повинен слухатися дорослих. Але відбувається «відкат назад» у колишню безпорадність, у мене з'являються ниття, нездатність захистити себе.

Таку саму розгубленість, безпорадність, незнання ви, дорослі, відчуваєте щоразу, коли опиняєтеся в несподіваному місці, у незнайомій компанії, у стресовій ситуації, коли виходите на нову роботу чи хворієте. І вам, батькам, попри роки життєвих випробувань, у нових і несподіваних ситуаціях хочеться підтримки і розуміння від близьких. Вам потрібен час, щоб пристосуватися, час для спроб і помилок у нових умовах, час для остаточного рішення, усвідомлення та набуття досвіду.

Дорогі мої батьки, ви справді не бачите моїх відчуттів, коли я пробуджуюсь до дорослого життя. Я й сам не розумію, що зі мною відбувається і куди я рухаюся. Світ дорослих, такий бажаний, привабливий і водночас абсолютно незнайомий та незрозумілий, мене насторожує і лякає. Я не можу вам пояснити, що конкретно мене непокоїть, але, звернувши увагу на те, як я поводжуся і що говорю, ви можете здогадатися, що саме зі мною відбувається.